

[Time: 2½ Hours]

[Marks: 75]

- N.B.:** 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Use of map stencil is allowed.
4) Draw sketches, diagrams and maps wherever necessary.

1. A. Explain the introduction and overview of environmental science. (15)
OR
B. Explain the importance of solar energy and ocean water. (15)
 2. A. Explain the natural causes and effects responsible for environmental degradation. (15)
OR
B. Explain the man-made causes and effects responsible for environmental degradation. (15)
 3. A. Explain global efforts for environmental conservation. (15)
OR
B. Explain the broad principles of environmental conservation. (15)
 4. A. Explain Types of Literature Review and Steps in conducting Literature Review (15)
OR
B. Define research methodology and explain types of research methodology. (15)
 5. Write a Short notes (ANY THREE) (15)
 - A. Life on land and water
 - B. Global environmental problems
 - C. Environmental institutions in India
 - D. Concept of Research
-

मराठी रुपांतर

२½ तास

गुण : ७५

सूचना :

- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) उजव्या बाजूला दिलेली आकडेवारी पूर्ण गुण दर्शवते.
- 3) नकाशा स्टॅसिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.
- 4) आवश्यकतेनुसार स्केचेस, आरेख आणि नकाशे काढा.

१. अ. पर्यावरण शास्त्राचे परिचय आणि आढावा स्पष्ट करा. (१५)
किंवा
ब. सौर ऊर्जा आणि समुद्राच्या पाण्याचे महत्त्व स्पष्ट करा. (१५)
२. अ. पर्यावरणीय हानीसाठी नैसर्गिक कारणे आणि परिणाम स्पष्ट करा. (१५)
किंवा
ब. पर्यावरणीय हानीसाठी मानव निर्मित कारणे आणि परिणाम स्पष्ट करा. (१५)
३. अ. पर्यावरण संरक्षणासाठी जागतिक प्रयत्न स्पष्ट करा. (१५)
किंवा
ब. पर्यावरण संरक्षणाचे व्यापक तत्त्व स्पष्ट करा. (१५)
४. अ. साहित्य परिक्षणाचे प्रकार आणि साहित्य परिक्षण करण्याच्या टप्प्यांचे स्पष्टीकरण करा. (१५)
किंवा
ब. संशोधन पद्धतीची व्याख्या करा आणि संशोधन पद्धतीचे प्रकार स्पष्ट करा. (१५)
५. टीपा लिहा (कोणतीही तीन) (१५)
 १. जमिनीवरील आणि पाण्यातील जीवन
 २. जागतिक पर्यावरणीय समस्या
 ३. भारतातील पर्यावरणीय संस्था
 ४. संशोधन संकल्पना